

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Abaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru a pošljnjeni na dou za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošlja opravljalna v dijalkom semotiču (Kasabensminar). — Doležniki takovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, nplačani listi so ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od nevaadne vrstice, če so natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovinci.

Dne 19. avgusta t. l. imamo za 6 let izvoliti 8 poslancev za deželni zbor štajerski v Gradci. Slovensko društvo priporočuje, naj bi sledeči gospodje bili izvoljeni:

1. za okraje: mariborski, št. lenartki in slov. bistriški gospoda

Baron Goedel in Dr. Franc Radaj
državni poslanec, bivši deželni poslanec.

2. za okraje: ptujski in rogački č. g.
Božidar Raič
državni poslanec.

3. za okraje: gornje radgonski, ljutomerski in ormoški: gospod
Jožef Kukovec
bivši deželni poslanec.

4. za okraje: mahrenberški, slov. graški in šoštanjski: č. gosp.
Dr. Jožef Šuc
bivši deželni poslanec.

5. za okraje: celjski, konjiški, šmarijski, vranski, gornje-grajski in laški: gospoda

Mihael Vošnjak
inženir, ravnatelj zaveze slov. posojilnic
in
Dr. Fr. Dominkuš
bivši deželni poslanec.

6. za okraje: sevniški, brežiški in kozjanski gospod
Jožef Jerman

č. k. svetovalec in okrajni komisar v pokoji.

Volitevska borba pa Schmiderer-Glantschnigovi lisjakovci.

Sedaj volimo volilne može na kmetih. Hvala Bogu! Slovenci se številno udeležujejo in volijo pošteno, narodno. Da zmagamo povsod, o tem uže danes ne dvomimo. Naši kmetje so po volilnih shodih, oklicih in Slov. Gospo-

darji tako poučeni, da jih liberalci ne preslepajo lahko. Zastonj trosijo denarjev, celjskih oklicev in lisjakov.

Mariborski Schmiderer, tisti, ki je v Ptujih modroval, naj bo nemec. „Hammer“, Slovenec pa „Ambos“, po katerem bi naj nemec (se vé liberalci) udrihal, dal si je po Glantschniggu skrpiti oklice, ki uže na prvi pogled pokaže, da je beli den zagledal tam, kder sedaj na Slovence najbolj psujejo, v Celji.

Kdor je oklic Slovenskega društva in oni konservativnih slovenskih volilcev mariborskih prebral, ta bo rekel: prvi je pošteno slovensk, poln resnice in najboljših naukov za slovenskega kmeta, drugi pa nemčurška liberalna klobuštra, polna neresnic in zvijač, da bi Slovence prekanili in zvalili v liberalni koš. Zelo nesramno pa je, kako se resnici za ušesa daje in poštemnim našim poslancem očita, kar so liberalci sami storili.

Kajti prvič drzneta se Schmiderer-Glantschnigg liberalcem pripisovati, da smejo sedaj tudi tisti voliti, ki 5 fl. davka plačajo, ter pravita, da so naši poslanci se temu upirali.

V resnici je pa ravno na opak bilo. Naši konservativni poslanci, med njimi baron Goedel, so to na Dunaji prvič sprožili in tudi sklenoli proti liberalcem, ki so se dolgo na vse kriptlje branili. Schmiderer obeta in upa, da bodo kmetje z meščani jednako volilno pravico uživali. Ne verujte mu. Liberalci so 23 let imeli časa in prilike, krivico popraviti, pa je niso. Tudi Schmiderer je več let med njimi v Gradci čepel, pa se ni genol ne. Sedaj bi pa rad se kmetom v poslanca kot drugi Seidl-Brandstetter vrinol in zato se mu jezik samega medú za kmeta cedi. — Proč ž njim!

Drugič kvasi Schmidererjev oklic, ka pre ljudje s sedanjimi poslanci zadovoljni niso! To je res, pa vedeti je treba, kdo so toti ljudje?

No, to so nemškutarji, nemčurji, liberalci, Seidl-Schmidererjevci, ti so jezni in nezadovoljni, ker so propali. Slovenci pa se veselijo

in visoko spoštujejo poslance, kakor sta n. pr. dr. Radač, baron Goedel.

Tretjič očita Schmiderer, da so naši poslanci kmeta v nemar puščali in mu večje dače naložili. To zopet ni res. Resnica pa je, da so deželne stroške štajerske od 800.000 fl. do 4½ milijona pozvišali nemški liberalci in torej davke pomnožili; resnica je dalje, da so gruntno dačo liberalci l. 1869 začeli uravnavati, po liberalcih n. pr. Sorschaggu, Hrastnigg-u itd. grunte previsoko veenjevali in pri celem delu 25 milijonov potrošili. Konservativni poslanci, med njimi baron Goedel, so le ob konci prišli še do besede in za kmeta rešili, kar je bilo še mogoče. Tako so liberalci 41 milijonov kmetom hoteli naložiti, konservativci so to potisnili do 37 in letos do 34½ milijona t. j. za 3. oziroma 8 milijonov gruntni davek znižali.

Kako se je baron Goedel za kmete izvrstno potegoval, priča to, da je s poslancem Schaupp-om vred predlog stavil: naj se tarife za vinograde, travnike, sadovnjake in gozde znižajo, kar bi davek znatno zmanjšalo.

No, in zakaj ta predlog ni bil sprejet? Zato, ker so liberalni poslanci posebno štajerski, tedaj Schmidererjevi, (Čujte) proti Goedelu glasovali. Schmiderer se je torej, kakor častilakomni vran v basni od Glantschnigga nakinčati dal s tujim perjem, pa glejte, sedaj mu ga izpipljemo in pred nami stoji pravi nemško-liberalni vran, katerega kmetja za živo glavo ne vzamejo.

Da ni res, da Slovenci nemščino sovražimo ali se nje naučiti svojim branimo, to kažejo naši oklici, kder tirjamo, da bodi celo v malih šolah nemščina o pravem času poučni predmet; druge šole pa uravnane tako, da bodo slovenski dijaki znali popolnem nemški in slovenski.

Ker Schmiderer-Glantschnigg v svojih oklicih toliko neresnic in zvijač potrebujeta, da bi kmetom nemških liberalcev vrinola, kriva sta sama, da jima nobena pametna slovenska duša niti toliko za njihove širokokoustna obehtanja ne da, kar bi pod nohet djali. Proč za lisjakovci in jihovimi smrdljivimi oklici! Držimo se oklicev Slovenskega društva. Ti so pošteni, resnišni, odkritosrečni! Desterniški.

Cigare, šnops, petaki.

Kar vsakega poštenega Slovenca žaliti more, to je predrznost liberalnih šuntarjev iz mest. Ti lečejo po deželi in skušajo naše ljudi podmitati, da bi liberalcem, nemškutarjem dali svoj glas ali od volitve izostali. Sram bodi liberalce, ki se takega grdega, nepoštenega sredstva poslužujejo. Cigare delijo in šnops kupujejo in celo petake stotake ponujajo. Ne-

kemu županu v Slov. goricah so ponudili 100 gold., če jim pomaga, da nemčurji ondi prode-rejo, v neko ves na Dravskem polji so poslali iz Maribora 200 gold.

Slovenci, bodite pošteni, ne prodajte svoje časti, svoje volilne pravice, svoj rod za par revnih cigar, za kupico šnopsa ali nekaj Judeževih grošev. Storite, kakor je storil poštenjak Slovenec v celjske okolici, kateremu je nemčursk liberalce iz Celja ponudil najprej cigaro potem petak, če vsaj od volitve izostane. Reče mu: „kaj menite, gospod, da Vam jaz za petak prodam svojo poštenje, svojo čast! Tu niste na pravega naleteli.“ Nemčurja spreleti sedaj strah in zajeclja: „Ej, ne bodite hudi, saj Vam petaka nisem ponujal za volitev, ampak da mi deske pripeljate od žage.“ Glejte, lisjaka, potuhnjenca! Čast in slava pa slovenskemu poštenjaku!

Gospodarske stvari.

Naglo napejanje goveje živine.

Pravo napejanje pri goveji živini ima nagel pretek, in obstoji v prevelikem razviti smrdljivega in spridenega zraka (gaza) v vampu iz povžite krme.

Znamnja: Kratko po jedi ali na paši, pa tudi med jedjo, začne na levi strani vampa polu nastajati, in tako naglo, da v nekaterih minutah ta leva lačna posebno in nenavadno vun napeta postaja in više od kočke sega.

Od začetka je ta višina leve lačne še gibčna in prožna in, ako bolezen svojo pot naprej gre, postane leva lačna celo trda tako da se na pritisk z roko ne všine več; pri ti stopnji boleznii začne živina skekati, mrčati, zadnjimi nogami naprej biti, je nemirna, se hoče vleči, sapo ima težko in hitro, se sloči s hrbtom kvišku, rep vzdiguje in se zelo nemirno obnaša, oči dobi napete in pogled je prestrašen, žalosten, ker ima smrtno britkost v sebi.

Nadalje, ako ni hitre pomoči, se ta znamnja še groznejše vidijo, živina začne zijati, po celem truplu postane trda, sline cedi, žem-nate kože so rdeče žile tripljejo hitro in neredno, podkožne žile zatečejo, živina se trese in omahuje semtertje in ako zdaj ni nagle pomoči, se zgrudi na tla, jo trga po udih, in za-dušena svojo življenje konča, v ½—1 ure.

Uzroki: Ta bolezen nastane po pre nagli in preveliki jedi presoknate krme, kakor: po detelji, redkeje po travi, repi, zelji in po krom-pirjevi cimi, ali korenjevki i. v. t. nadalje vžitje rosne ali namrznene hrane; posebno je škodljivo na kupih ogorjene, ovele, napol suhe, napol zelene krme polagati; slednjič še napejanje stori, ako se po vžitji zelene krme prehitro pije. Po tem nerednem vžitji nastane v želodci naglo ki-